

Ei L-au cunoscut pe Dumnezeu lor

Vol. 1

Edwin si Lillian Harvey & Hey

- Publicat cu permisiune -

Felix Neff

Un David Bminerd al Alpilor Francezi

„Cum se face că, după două sute de ani de la moartea sa, protestanții din Franța se adună să celebreze lucrarea unui evanghelist fără licență sau diplomă și a cărui slujire în Franța a durat mai puțin de patru ani? Cum se face că una dintre cele mai izolate văi din Alpii Francezi a fost scena unei lucrări mărețe a lui Dumnezeu, unul dintre locurile înalte ale protestantismului francez și centrul unei întruniri anuale unde vin multe mii de oameni - la Freyssimeres?” Așa se întreba domnul G. Williams după o vizită prin acele locuri.

Felix Neff avea multe lucruri în comun cu David Brainerd, care a lucrat printre indienii americani în condiții la fel de primitive. Amîndoi erau tineri. Amîndoi au venit în cîmpul lor de misiune înconjurați de un nor de reprezentări denaturate. Amîndoi au dovedit un total sacrificiu de sine. Amîndoi au rămas necăsătoriți. Amîndoi au murit de tineri din cauza epuizării datorate muncii în condiții extrem de grele. Amîndoi au avut experiența unei lucrări a harului aducător de viață. Amîndoi au fost oameni ai rugăciunii.

Felix Neff, elvețian de origine, s-a născut la Geneva, la 7 octombrie 1798. Încă din fragedă pruncie a rămas fără tată. Mama sa, deși era o deistă declarată, nu a încercat niciodată să stea în calea iubirii precoce pe care fiul ei o avea pentru biserică; Cu toate că mijloacele ei erau limitate din pricina văduviei, i-a pus la dispoziție tot ce a putut pentru dezvoltarea sa intelectuală. Dar semnele afecțiunii materne nu și le-a manifestat decît atunci cînd băiatul dormea, deoarece dorea să întipărească în el cit mai multe calități.

„Am urmat calea lumii, spunea doamna Neff, și unirea mea cu un om cu extraordinare calități și cu opinii sceptice m-a făcut curînd și pe mine asemenea lui, o deistă, și am neglijat în mod obișnuit și deliberat închinarea publică. Copilul meu a fost altfel. De la o vîrstă foarte fragedă și-a găsit o deosebită plăcere în participarea la adunările sfinte și nu numai că nu a lipsit niciodată, dar a avut o conduită remarcabil de serioasă. Din fericire, nu m-a întrebat niciodată de ce nu mă duceam și eu.”

Felix a studiat singur botanica, istoria și geografia. De la pastorul său a învățat ceva latină. Avea o memorie foarte bună, era ireproșabil de corect, însă încăpățînat și îngîmfat. Deoarece directorului școlii locale îi lipsea o educație adecvată, mama a trebuit să joace rolul de profesor pentru fiul ei. Înainte ca băiatul să împlinească treisprezece ani, familia s-a mutat la Cartigny. Pînă în momentul acela, Felix epuizase deja biblioteca de acasă, cu care familia lui se putea lăuda, dar și orice alte cărți pe care mama îi le putea procura. Eforturile făcute pentru a-1 înscrie într-o școală bună au eșuat. Găsirea unei slujbe era cîi

se poate de dificilă, așa că băiatul, ajuns la adolescență, își ocupa timpul cu studiul vieții insectelor și al pomilor și a scris un tratat despre aceștia din urmă. Și-a continuat, de asemenea, studiul matematicii și al limbii latine. Citise Plutarh și Rousseau de la opt ani pînă la vîrsta de șaisprezece ani, dar se pare că argumentele lor antireligioase nu l-au convins.

Dumnezeu însă își pregătea lucrătorul. Mama lui scrie: „*L-am lăsat întotdeauna să-și urmeze propriile înclinații. Vai! Nu vedeam Mina Sa care ne controla pe amîndoi, conducîndu-mă să-l trimit la bunul pastor Montinie care, în scurt timp, a apreciat caracterul băiatului și a dorit din toată inima să-i fie de folos. L-a sfătuit pe fiul meu să se înroleze în armată, văzînd că eram aproape lipsiți de orice resurse financiare.*”

Aici, datorită seriozității sale și a sîrguinței în muncă, Felix a fost avansat rapid la gradul de sergent, spre invidia celor care se pregătiseră o perioadă mult mai îndelungată. Odată, căpitanul său i-a spus: „*Tu nu lași nimic de făcut și soldaților, nu știi să comanzi.*” „*Este cel mai bun și mai sigur mod de a comanda*”, a replicat tînărul.

Încă din tinerețe a avut idei clare despre răul din lume. Un prieten l-a întrebat: „*Crezi că nu este nici un pic de distracție la teatru?*” „*Dimpotrivă, cred că este prea multă*”, a fost răspunsul. Convingerea că motivațiile tuturor acțiunilor sale erau egoiste l-a întristat profund și l-a determinat să se roage: „***Oh, Dumnezeule, oricine ai fi, fă-mă să cunosc adevărul Tău; binevoiește de mi Te descoperă.***” A început să studieze cu multă rîvnă Biblia, deoarece i s-a părut că nici o altă carte nu putea descifra tainele referitoare la starea firească, neregenerată, a inimii omenești. Totuși, pentru el, Dumnezeu era încă un Judecător aspru, nu un Tată îndurător.

Lumina spirituală cu privire la aceste lucruri i-a venit prin lectura unei cărți, *Honey Flowing from the Rock.*} pe care i-o împrumutase pastorul său. Era scrisă de un autor englez pe nume Thomas Willcock. Paragraful acesta a fost un balsam vindecător pentru inima tînărului: „*Dacă L-ai cunoaște pe Isus Cristos nu ai vrea. pentru nimic în lume, să faci o singură faptă bună fără EL Dacă îl cunoști deja, știi că EL este Stînca mîntuirii, infinit deasupra oricărei neprihăniri a noastre. Stînca aceasta te va însoți oriunde vei merge. Din ea curge mierea harului, singura care te poate împlini. Vrei să mergi la Isus? Renunță la orice idee de bunătate proprie, îuînd cu tine doar mizeria ta și păcatul tău.*

Vrei să cunoști toate ororile păcatului? Nu te mulțumi să-i examinezi dimensiunile doar în tine. Du-te la Isus pe cruce; privește în suferințele Lui cit de grav și periculos e păcatul și cutremură-te. Lasă ca Duhul lui Dumnezeu să te călăuzească în studiul Scripturii. Ea este o mină în care se găsește ascunsă cea mai scumpă comoară: cunoașterea lui Cristos.”

Pe marginea cărții au fost scrise cuvintele: „**Felix Neff a găsit pacea aici, în aceste două pagini.**” Iar cu privire la această experiență a scris:

Cînd, după o mie de jurăminte inutile și o mie de eforturi fără efect, am învățat în sfîrșit că în mine nu locuiește nimic bun, am fost cu adevărat fericit să dau peste o carte care descria cu exactitate starea nenorocită a inimii mele și care mi-a arătat, în același timp, singurul remediu eficace. Am primit vestea bună cu o mare bucurie, că trebuie să mergem la Cristos cu toate murdăriile noastre, cu toată necredința noastră și cu toată nepocăința noastră.

Cu toate că energicul nou convertit era departe de a fi satisfăcut de condiția spirituală a Bisericii naționale a Elveției, el nu a fost un separatist și a căutat ca prin ținerea de *reunions* - studii biblice și ore de rugăciune - în biserica oficială să adîncească viața spirituală a acesteia.

Vorbind despre truda sa din Elveția, el scrie:

În timpul zilei ajut în vinages, iar seara țărani se adună spre a primi învățătură. Am vorbit despre simplitatea evanghelică, în opoziție cu o teologie seacă. Întregul Canton pare să se pregătească pentru o mare trezire spirituală - cel puțin judecînd după agitația lui Satan.

Am ținut treisprezece adunări de rugăciune în șapte sate diferite și la ele au participat jumătate din populația locului. Îi vizitez în casele lor pe toți creștinii evlavioși și pe cei care deocamdată sînt doar curioși.

El și-a dat foarte bine seama că lumea va fi tolerantă cînd oamenii vor avea o credință formală în Biblie, dar îi va pedepsi cu severitate pe cei care vor căuta să-și conducă viața după preceptele ei. De aceea, el a vorbit pretutindeni despre nevoia separării de lume.

Aceste principii nepopulare pe care le împărtășea tînărul predicator și cu care îi învăța și pe alții i-au surprins la început, dar mai apoi i-au înfuriat pe pastorii care nu permiteau nici un fel de învățătură în afara supravegherii lor directe.

Am făcut observația, scria Neff, că nu puteam înțelege cum era posibil ca întîlnirile de rugăciune ținute fără un sistem regulat, fără liturghie, fără celebrarea sacramentelor să fie în detrimentul intereselor sau al liniștii slujirii oficiale. Slujitorul oficial al bisericii își primește autoritatea ori de la Dumnezeu, ori de la oameni. Dacă o primește de la oameni, nu avem de ce s-o respectăm ca divină. Dacă o primește de la Dumnezeu, să dovedească aceasta, prin respectarea a tot ceea ce Dumnezeu face pentru înaintarea împărăției Sale, fără să-și aroge dreptul de a-l prescrie lui Dumnezeu mijloacele pe care trebuie să le folosească pentru atingerea acestui scop.

Starea proastă a sănătății l-a silit pe Felix Neff să părăsească fără întîrziere munții Jura. În Neuchatel, opoziția față de acele *reunions* l-au

determinat să consemneze în jurnalul său:

10 Ianuarie 1821. Am permisiunea de a rămîne pînă pe 5 aprilie; mulți sînt gata să mă înghită, dar guvernul mă tolerează și Domnul a deschis multe inimi.

Providența l-a adus în atenția domnului Blanc, pastor în Mens, Franța. A fost aranjată o întrevvedere și Neff a observat: L-am informat că nu am urmat niciodată cursurile regulate ale unei școli și că nu voi fi, cu siguranță, ordinar niciodată la Geneva. El nu a părut să-și schimbe părerea despre mine din această cauză și m-a invitat să-i fac o vizită la Mens. Ba încă a dorit să rămîn cîteva luni acolo, în absența colegului său,

La vîrsta de douăzeci și patru de ani, Neff și-a părăsit țara natală, Elveția, pentru a se îndrepta spre Franța, unde puținii protestanți existenți acolo nu aveau suficienți slujitori duhovnicești. A lucrat din greu șase luni ca asistent al unui pastor din Grenoble, folosind aceeași metodă, ținerea de *reunions*. Despre aceasta Neff scrie:

Sînt tot mai convins că aceste «reuniuni» constituie un mijloc foarte eficace de promovare a pietății practice. Ele încurajează încrederea reciprocă, umilința, simplitatea și dragostea frățească. Știu din experiență că stîrrea de moarte spirituală de care ne plîngem cu toții este din vina noastră. Ori nu ne rugăm, ori nu perseverăm și nu stăruim în rugăciune. Fiindcă inima noastră este, în mod natural, departe de Dumnezeu, un singur pas nu este suficient să ne aducă aproape de El și nici nu vor fi suficiente cîteva minute de rugăciune rece pentru susținerea sufletelor noastre.

În 1822 tînărul evanghelist s-a mutat la Mens pentru a-l ajuta pe domnul Blanc la instruirea catehumenilor, care erau în număr de șaptezeci. Tînărul pastor asistent îi vizita o dată pe săptămînă. Numai o cincime dintre ei locuiau în Mens, ceilalți erau împrăștiați în douăzeci de sate diferite, în locuri aproape inaccesibile. A fost foarte dezamăgit să descopere că nu era „nici măcar un singur spic de grîu copt” într-un cîmp atît de mare și a deplîns spiritul lumesc ce predomina peste tot.

Există foarte puțină viață spirituală în locul acesta, scria el, și chiar domnul B. însuși, nu-mi pot opri acest gînd, pare deplin satisfăcut de faptul că e protestant și se mulțumește cu atît. Cred că îi este teamă că voi începe întruniri de rugăciune, fiindcă. îmi vorbește adesea despre pericolul inovațiilor și al exagerării. Totuși, sînt mulțumit că este de acord cu toate doctrinele adevărate ale Evangheliei și am încredere că Domnul îi va deschide ochii și mai mult. Dacă sînt invitat în societate, nu aud decît conversații lumești, căci B. nu introduce niciodată în discuție subiecte legate de religie, decît în scopuri polemice.

Lucrarea de învățare făcută de **Neff** cu credincioșie și curaj a început să aducă roade. Cîteva cazuri izbitoare de convingere profundă cu privire la păcat, care au culminat cu mîntuirea, l-au încurajat pe evanghelist. A avut loc ceva asemănător cu o trezire spirituală, afectînd o arie întinsă.

Au fost însă și reveniri descurajatoare. O lungă scrisoare expediată de către un pastor din Geneva către domnul Blanc, în care erau descrise slăbiciunile și lipsurile lui Neff, l-a avertizat pe pastor cu privire la lupii îmbrăcați în piei de oi. După aceasta, pastorul, care pînă atunci fusese absent și căruia Neff îi ținuse locul, a căutat să se reinstaleze. O anumită împotrivire din partea membrilor a condus la apariția unui spirit de partidă, iar pastorul a creat în mod deliberat o falsă imagine a lui Neff și a luat în derîdere sentimentele sale religioase inflexibile. Aceasta a influențat pe unii care promiteau mult. Aproximativ o sută de familii, temîndu-se că învățătorul lor de cateheză îi va părăsi, s-au oferit să adune bani pentru a-i plăti un salariu. Aceștia îl considerau un sfînt, dar laudele lor l-au rănit pe Neff la fel de mult ca și neadevărurile spuse despre el.

Domnul Blanc a fost foarte tolerant cu tînărul său asistent, față de care își descărca uneori sufletul. Chiar și muștrările pe care Neff i le făcea din cînd în cînd erau primite cu blîndețe, fiindcă domnul Blanc a ajuns să vadă valoarea reală a acestui tînăr care nu s-a lăsat descurajat de condițiile aspre și care nu se gîndea niciodată la sine.

Făcînd un rezumat al slujirii lui Neff în Mens, Blanc a scris: "În timpul sederii sale de aproape doi ani printre noi, el ne-a afectat în modul cei mai pozitiv. Interesul față de religie a crescut; i-a determinat pe mulți să se gîndească serios la sufletele lor nemuritoare; Biblia a început să fie cercetată mai profund și citită cu atenție; catehumenii erau mai bine instruiți cu privire la îndatoririle lor de creștini și și-au dovedit schimbarea vieții în comportare; în multe case a fost instituită închinarea în cadrul familiei; dragostea față de lux și deșertăciune a scăzut foarte mult; s-au înființat școli; a avut loc o îmbunătățire vizibilă a manierelor și obiceiurilor protestanților noștri.

Înzestrat cu daruri naturale extraordinare, în special cu o elocvență neobișnuită și avînd o inimă încălzită de dragostea Mîntuitorului său, el predica de mai multe ori pe zi, dar nu repeta niciodată aceeași predică."

Pentru a fi mai acceptabil pentru Biserica din Franța, Neff a căutat să obțină ordinarea. Dar nu a putut-o obține acolo, din cauza studiilor sale neregulate. Așa că a făcut apel la un grup de pastori aparținînd Bisericilor Independente din Anglia, care i-au acceptat cererea. La întoarcerea sa din Anglia, Neff avea să afle că suspiciunile referitoare la ordinarea sa în străinătate s-au răspîndit. A fost descris ca un inamic ascuns, cu legături religioase străine și care răspîndea niște învățături noi. Magistratul local a fost și el informat în mod denaturat despre întrunirile sale de rugăciune și a ordonat ca aceste *reunionssă* înceteze. Drept urmare, Neff și-a căutat în altă parte un cîmp de misiune. Și-a ținut predica de

rămas bun pe tema „In împărăția lui Dumnezeu trebuie să intrăm prin multe necazuri”¹

Îndreptându-și gândurile spre Alpii Francezi, Neff scrie:

În Alpi voi fi singurul pastor. În sud aș fi înconjurat de pastori, mulți dintre ei în relații bune cu lumea, și aș fi sîcîit tot timpul.

După o naturalizare foarte dificilă și obținerea unui permis de lucru, în cele din urmă, înflăcăratul evanghelist, la vârsta de douăzeci și șase de ani, a început munca pentru care a rămas în memoria posterității. Timp de câțiva ani, pentru a hrăni turma lui Dumnezeu împrăștiată pe acei munți, a călătorit continuu prin trecătorile cele mai periculoase din cea mai înaltă și cea mai rece parohie din Franța.

Una dintre călătoriile sale, descrisă în jurnalul său, ne va da o oarecare idee despre dificultățile întâmpinate în deplasările sale. În ziua aceea era furtună și sătenii l-au rugat pe tînărul slujitor să nu treacă *Col-ul* pe o asemenea vreme. Dar Neff, simțind că trebuie să predice în Dormilleuse ia timpul stabilit, și-a făcut rost de un ghid și, înarmat cu un băț mare, s-a apropiat de munte.

Este nevoie de pana unui poet pentru a descrie cît de măreț și înspăimîntător era peisajul, scrie el. Eram în zăpadă pînă la genunchi, o furtună cu grindină, minată de un vînt tăios, însoțit de bubuituri repetate de tunet și de rostogolirea avalanșelor care cădeau de pe stîncile cele mai înalte. Fulgerele luminau deasupra noastră și dedesubt, iar zăpada ce cădea amenința să ne acopere.

Din fericire, toată această furtună era în spatele nostru și nu era nici o prăpastie în apropierea noastră. Astfel că nu eram cu adevărat în pericol. În cele din urmă am ajuns la Col, unde zăpada era adîncă de trei picioare,² iar vîntul insuportabil. Am ajuns la coborîre și atunci i-am dat drumul călăuzei continuînd să cobor prin zăpada ce îmi ajungea încă pînă la genunchi. Ceața se ridică atît cît să pot zări formele stîncilor împodobite de razele soarelui. Am cîntat apoi cîteva versuri din «TeDeum» și, iuțind pasul, am descoperit urmele unor turme de oi silite la vale de zăpadă. Am ajuns pe lumina zilei la Dormilleuse, unde nu mică le-a fost mirarea celor de acolo să mă vadă.

Într-o scrisoare adresată unui prieten al său, el descrie situația istorică și morală a oamenilor în mijlocul cărora lucra.

Satul acesta (Dormilleuse), dintre toate situat la cea mai mare altitudine în valea Freyssinieres, este cunoscut pentru rezistența dîrză pe care locuitorii lui au manifestat-o, timp de mai bine de șaizeci de ani, față de Biserica Romei. Ei sînt descendenții direcți, neamestecați, ai vechilor Vaudotâ și niciodată nu și-au plecat genunchiul în fața lui Baal.

Și astăzi se mai pot vedea resturi din zidurile și forturile pe care le-au construit pentru a împiedica dușmanii să-i ia prin surprindere. Natura aproape inaccesibilă a teritoriului lor a fost de asemenea un puternic mijloc de conservare. Populația acestui sat este în întregime protestantă, la fel ca și în celelalte sate din valea aceasta. Aspectul acestei zone, îngrozitoare și

sublimă în același timp, care a oferit un adăpost pentru adevăr, în timp ce toată lumea zăcea în întuneric; amintirea acelor martiri credincioși de demult, al căror sânge pătează și astăzi stîncile; peșterile adînci unde se retrăgeau pentru a citi Scripturile și pentru a se închina Tatălui luminii în duh și în adevăr - toate acestea tind să înalțe sufletul și să trezească emoții și sentimente imposibil de descris în cuvinte.

Dar, destul de curînd, gîndurile acestea fac loc tristeții cînd ochii minții se apleacă asupra condiției prezente a descendenților acelor vechi martori ai lui Isus cel crucificat. Au degenerat din toate punctele de vedere. Și starea lor îi amintește creștinului că păcatul și moartea reprezintă tot ce urmașii lui Adam pot lăsa drept moștenire urmașilor lor. Și, vai, această moștenire este inalienabilă.

Cu toate acestea, în rîndurile lor, respectul pentru Scriptură se păstrează și să sperăm că sînt încă „iubiți din pricina părinților lor” și că Domnul va face ca Fața Lui să strălucească din nou peste locul acela, pe care și l-a ales ca sanctuar a! Său.

Munca unui evanghelist în Alpii francezi se aseamănă foarte mult cu cea a unui misionar printre sălbatici; gradul de necivilizație care săpînește în ambele cazuri, în aproape aceeași măsură, este un mare obstacol în calea lucrării misionare, Dintre văile acestea, din cele aflate în răspunderea mea, valea Freyssinieres este cea mai înapoiată. Arhitectura, agricultura, educația de orice natură se află la începutul lor cei mai primitiv.

Multe case nu au coș, iar multe nu au ferestre. În timpul celor șapte luni de iarnă, toată familia se înghesuie în grajd, care este curățat numai o dată pe an. Îmbrăcămintea și alimentele ie sînt la fel de proaste și de insalubre. Plinea lor, făcută o dată pe an, este din secara de cea mai proastă calitate. Dacă vreunul dintre ei este bolnav, nu au nici un doctor, pe nimeni care să le administreze medicamente sau mîncare de regim. Bolnavul se poate considera fericit dacă poate obține o înghițitura de apă.

Femeile sînt tratate cu asprime, ca printre oamenii aflați încă într-o stare de barbarie. Ele rareori se așază. În general îngenunchează sau se ghemuiesc la pămînt. Nu stau niciodată la masă și nici nu mîncă împreună cu bărbații, iar aceștia le dau cite o bucată de pîine peste umăr, fără să-și întoarcă privirea - o plată de mizerie, pe care ele o primesc cu umilă reverență, sărutînd mîna celui ce le-o dă.

Locuitorii acestor sate triste erau atat de sălbatici cînd am venit pentru prima dată printre ei, încît, la vederea unui străin, fie el și un țăran, au fugit și s-au ascuns în colibe lor. Cu toții participau la stricăciunea generală, atît cît ie permitea situația lor săracă. Jocurile de noroc, dansurile, înjurăturile, certurile se puteau întîlni aici ca oriunde în altă parte.

Abia de poți găsi cîte o casă care să fie rezistentă la alunecările de zăpadă sau la căderea pietrelor din stînci. În sufletul meu s-a născut o afecțiune ciudată față de valea aceasta și am simțit o dorință fierbinte de a deveni un fel de Oberiin⁴ pentru oamenii aceștia sărmani. Din nefericire, nu puteam petrece cu ei mai mult de o săptămîună pe lună.

Felix Neff, în scurta lui perioadă de slujire, i-a ajutat sași construiască școli și

locașuri de închinare. I-a învățat și metode mai bune de cultivare a cartofului, cum să folosească irigațiile, ajutându-i să le construiască. A fondat școli și le-a asigurat învățători, însă truda lui s-a îndreptat în special către trezirea lor spirituală.

O adevărată mișcare a Duhului se putea observa atunci când vizita el valea Freyssinieres. Părea că întreaga vale s-a adunat și un aer de solemnitate și reverență s-a așternut peste întreaga congregație. Trednd spre alte sate, Felix Neff a fost martor la alte dovezi ale mișcării Duhului.

Se părea că toți se dedicaseră cititului, meditației și rugăciunii; tinerii, în special păreau animați de un spirit sfânt; parcă o flacăra cerească se transmitea de la unul la altul. Abia dacă reușeam să mă odihnesc treizeci de ore în toată săptămîna.

Sînt de-a dreptul înmărmurit de caracterul neașteptat al acestei treziri. Cu greu îmi puteam crede ochilor și urechilor. Pînă și stînciile, cascadele și gheața păreau inspirate de viață și ofereau ochilor mei o imagine mai puîm tristă și posomorîră decît înaintea. Aceste locuri sălbatice mi-au devenit dragi și plăcute, acum că deveniseră locuința fraților mei creștini.

Eforturile acestui umil ambasador al lui Cristos au cerut un greu tribut. Scriind în jurnalul său, el remarcă:

Neîntreruptele mele călătorii în Alpi erau și dureroase și periculoase din cauza severității iernii. Durerile interne constante și indigestia mă obligau la abstenență, însă aceasta era nepotrivită stării mele de oboseală și frigului la care eram expus. Stomacul mi-a slăbit foarte mult din cauza mîncării proaste și din cauza lipsei meselor regulate și poate, într-o oarecare măsură, din cauza vaselor neigienice folosite în aceste locuri.

Mi-am dat seama repede ca era absolut necesar să caut asistența medicală - asistență pe care acești bieți munteni, cu toată bunăvoința lor, nu mi-o puteau acorda.

În anul 1827, la numai douăzeci și nouă de ani, bolnavul i-a părăsit pe cei pe care îi iubea și a plecat la Geneva. După cîteva luni de odihnă, și-a refăcut forțele atîi de mult încît oamenii nu credeau că era bolnav. Însă, spre primăvară, boala a recidivat. Aceasta s-a schimbat atîi de mult încît vechii prieteni abia dacă îl mai recunoșteau, iar străinii o luau pe mama sa drept soția sa, cu toate că ea avea șaiszeci și șapte de ani.

Făcîndu-și bilanțul anilor de activitate, acest lucrător neobosit și-a dat seama că și-a suprasolicitat corpul prin munca sa neîntreruptă.

Întreruperea aceasta de activitate este o încercare pe care o merit din plin. Adesea mi-era teamă, cînd eram în plină putere, că mă încredeam prea mult în puterile mele și că îmi găseam plăcerea într-o capacitate de acțiune pe care nimic nu era în stare s-o oprească sau s-o

slăbească. Astfel că mi-am asumat riscul ca într-o zi să fiu lipsit de ea, spre binele meu spiritual.

De câte ori, în acele zile de odihnă forțată, nu a dorit el să fie din nou în Alpi!

În duh, scria el, revizitez adesea văile voastre și mă topesc de dorința de a ti în stare să îndur frigul și oboseala, să dorm într-un grajd sau pe un pat de paie, pentru a proclama Cuvântul lui Dumnezeu. Cuvintele mele v-au plictisit uneori, vorbirea mea simplă v-a deranjat adesea și mulți s-au bucurat văzîndu-mă plecînd. Dar, dacă aş mai fi printre voi, nu mi-aş schimba limbajul. Adevărul este neschimbător. Aş continua sa vă rog fierbinte, în numele lui Isus, să vă împăcați cu Dumnezeu.

Nici un murmur nu s-a auzit de pe buzele lui în acele lungi, foarte lungi luni de boală. Ultimele săptămâni de viață au fost o agonie și nu a putut, suporta să i se citească sau să primească vizitatori. Cînd i se apropia sfârșitul, a fost auzit șoptind: **„Victorie, victorie, victorie în Isus Cristos”**. Apoi Felix Neff a părăsit scena scurtei sale lucrări pentru a primi salutul Stăpînului „Bine, rob bun!”

Care a fost secretul rezistenței acestui tînăr în toate greutățile, truda și lipsa de înțelegere pe care le-a îndurat? în viața sa creștină a înțeles foarte de timpuriu că partea oricărui creștin dedicat este să „iasă afară din tabără”. Și-a înarmat mintea cu gînduî că noi trebuie să completăm suferințele lui Cristos.

Scriindu-i cu toată franchețea prietenului său apropiat, domnul Blanc, Neff își dezvăluie atitudinea lăuntrică față de acest subiect.

Ți-am spus adesea de ce ți se pare atît de greu să înduri ura, disprețul și perfidia lumii. Este pentru că nu poți să te împaci cu ideea că așa trebuie să fie și că această luptă continuă este inseparabilă de Evanghelie. Pentru că, atunci cînd ai intrat în slujbă, nu ai luat lucrul acesta în calcul, ci ai așteptat mai degrabă stima oamenilor, tihna și confortul lumii. Căzui meu este diferit.

Cînd ochii mi s-au deschis pentru prima dată 'a lumina strălucitoare a Evangheliei, a fost un moment critic și nu ani văzut altceva decît urgia și furia lupului față de oile Păstorului cel Bun. Acum nici nu mai bag în seamă micile împotriviri pe care le îmimpin. Cu toate acestea, nu doresc să mă laud, fiindcă, dacă am puțină putere, prin harul lui Dumnezeu, ea este nimic pe lîngă puterea altor slujitori ai lui Dumnezeu, de o mie de ori mai credincioși dccît mine. Pe lîngă aceasta, am atît de multe motive de smerenie, încît ar trebui să fiu mai rău decît un nebun ca să mă laud cu ceva.

Acela care a venit să ne deschidă împărăția Cerurilor n-a avut nici pe departe cărarea sa pămîntească presărată cu trandafiri și a fost înîmpmat cu puțină onoaie și respect.

Nu vorbi, te implor, despre „sfîrșitul tuturor acestor lucruri”, despre înfrîngerea lui Satan” etc. Ori îți depui armele numaidecît și te predai inamicului,

ori te hotărăști pentru o viață de luptă. Dacă ai avea parte de pace în afară, m-aș teme că viața spirituală e pe cale de a se stinge. O pace deplină în lumea aceasta înseamnă moarte pentru omul cel nou. Pentru firea noastră - nici o pace, nici o odihnă, nici o onoare, nici o cinste.

CITATE DIN FELIX NEFF

„Rămîneți în mine.” Nici unei făpturi nu îi este dat să aibă viața în sine. Ci numai în măsura în care Cristos locuiește în noi și în care îl avem pe El, avem în noi adevărata viață.

Celor a căror viață a devenit treptat slabă și lîncedă, le spun fără ezitare că raul acesta se datorează neglijenței lor față de rugăciune și meditație. Ei se mulțumesc să știe aceste lucruri fără să le practice. Ei vorbesc despre harul lui Dumnezeu, dar nu-l caută. îl cunosc pe Isus Cristos, dar nu cultivă o părtășie intimă cu El. Nu sînt suficient de creștini în intimitate. Nu-L caută pe Cristos în odăița lor.

Sursa vieții nu se află în noi înșine. Ea este în Dumnezeu și în măsura în care neglijăm să apelăm la această sursă prin rugăciune, citire și meditație, ne vom usca și vom ajunge neroditori; tot așa cum o pajiște pe un sol nisipos și expusă la soare se va veșteji din lipsă de apă.

Felix Neff

Mierea ce curge din stîncă, (n. trad.). ³ Aproximativ un metru,

(n. traci.).

³ Denumire pe care o aveau waldenzii în Franța, (n. trad.).

⁴ Johani Friedrici Oberlin (1740-1826) pastor luteran pietist din Alsacia care și-a dedicat viața transformării radicale a comunității unde slujea (Waldersbach, Franța și satele din jur) incredibil de săracă, într-o comunitate înfloritoare atât din punct de vedere spiritual cit și din punct de vedere material.